

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶۰-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

تحلیل اسطوره‌شناسانه

بهمن نامور مطلق:

هر کسی به ایران تجاوز کند نفرین می‌شود

اسکندر را «گجستک» و «تفرین شده» می‌دانند. اسکندر به دلیل خیانت‌ها و به نادانی داریوش دارا (سوم) توانست ایران را اشغال کند و ویرانی‌های بسیاری ایجاد کند.

این اسطوره‌شناس تأکید کرد: نفس حمله به ایران باعث می‌شود ایرانیان انسجام پیدا کنند زیرا به ناموس و ارزش‌ها و مقدساتشان حمله می‌شود. حمله به ایران، خودبه‌خود برای ایرانیان آگاه، موجب انسجام می‌شود؛ هر چند که با هم اختلاف و نقد داشته باشند.

او سپس توضیح داد: رستم کسی بود که به شهریار زمان خود، یعنی «کی کاووس» نقدهای زیادی داشت و گاه با صراحت و تندى او را نقد می‌کرد.

زال و گودرز هم کی کاووس را نقد می‌کردند؛ اما همین که می‌شنیدند افراسیاب و تورانیان برای حمله به ایران به لب مرز رسیدند، همه با هم منسجم می‌شدند. همه آن‌هایی که نقد داشتند جلوتر از همه و رستم پیش‌تر از همه در مقابل افراسیاب و تورانیان ایستادگی می‌کردند. درواقع زمانی که پای ایران به میان می‌آمد، تمام اختلاف‌ها و نقدها پیشان را فراموش می‌کردند و جمع می‌شدند تا از این سرزمین مقدس صیانت کنند. میان منتقد و خائن، فرق کپکشانى وجود دارد. کسانی که خیانت می‌کردند با دشمن همراهی می‌کردند و کسانی که نقد داشتند و دنبال اصلاح امور بودند، وقتی شرایط را شرایط جنگی می‌دیدند، نقد را کنار می‌گذاشتند و یک انسجام پولادین در مقابل دشمن پیدا می‌کردند. نامور اضافه کرد: اگر رستم داستان شخصی داشت برای ما اینقدر ارزشمند نبود، رستم به خاطر اینکه پاسدار این سرزمین بوده و بارها ایران را نجات داده و در جنگ موجب پیروزی ایران شده برای ما ارزشمند است، هر چند یک شخصیت خیالی باشد. در اسطوره‌شناسی مهم نیست شخصیتی خیالی است یا واقعی. اصولاً بر اساس اسطوره‌شناسی شخصیت‌های خیالی در بسیاری موارد نسبت به شخصیت‌های واقعی، حقیقی‌ترند زیرا از واقعیت‌های بی‌شمار برگرفته شده‌اند. رستم شاید شخصیت خیالی باشد اما مصداق‌های بی‌شماری بوده که بر اساس آن روایت رستم شکل گرفته است.

نامور مطلق در پایان خاطرنشان کرد: هر کس که بکوشد و از این سرزمین پاسداری کند، برای ما ایرانیان ارزشمند است. ما الگوهایی برای پاسداری از سرزمین‌مان و مبارزه و نبرد با دشمنان در اختیار داریم و یکی از کارهای بزرگ ما این است که روایت‌های این الگوها را بازتولید کنیم تا جوانان و نوجوانان در جریان آن قرار بگیرند و بدانند در چه سرزمین مقدسی دارند زندگی می‌کنند.

نفر تیری بیندازد و تیر او موجب مشخص شدن مرزها شود. به دنبال آرش می‌روند. آرش که سالم، برومند و تقریباً میان سال است در مقابل شاه و مردمان پیراهن خود را می‌کند و می‌گوید نگاه کنید من سالم و تندرست هستم و عیب و ایرادی در تن من نیست. اگر تیری رها کردم و کشته شدم بدانید که بر اثر بیماری و زخم و چیز دیگری نبوده است، فقط برای فدا شدن برای مردمان و برای وطن بوده است و تیر را رها می‌کند. افراسیاب فکر می‌کرده این تیر اندکی جلوتر به زمین می‌خورد و بخشی از قلمرو ایرانی‌ها را می‌تواند از آن خود کند اما تیر آنقدر دور می‌رود که مرزهای ما به مراتب گسترده‌تر می‌شود.

این اسطوره‌شناس «آریو برزن» در دوره هخامنشیان و «سورنا» در دوره اشکانیان را اسطوره‌های تاریخی خواند و گفت: «آریو برزن» در نبرد با اسکندر دلاوری‌های بسیاری می‌کند و اگر خیانت نبود، چه بسا بر اسکندر پیروز می‌شد. سورنا در مقابل کراسوس رومی می‌ایستد، با وجود اینکه سربازانش ۱۰ هزار نفر بودند و سربازان کراسوس ۴۰ هزار نفر. کراسوس همه را شکست داده بود، اسپار تاکوس را کشته بود و آمده بود ایران را هم فتح کند و به عنوان بزرگ‌ترین امپراتور به روم برگردد که خودش و پسرش توسط سورنا کشته می‌شوند. تادم‌ها پرچم رومی‌ها در اختیار ایرانی‌ها بود و رومی‌ها دائماً در جست‌وجوی این بودند که چگونه ایرانی‌ها پرچمشان را به آن‌ها برگردانند.

نامور مطلق در ادامه بیان کرد: ما اسطوره‌هایی داریم که باید بازسازی و بازآفرینی شوند و از آن‌ها صحبت شود تا جوان‌هایمان بدانند که الگوهای بزرگی داشتیم، الگوهایی که جان بر کف دست گذاشتند و در میدان حاضر شدند. بعضی‌ها جان خود را برای سرزمین‌شان دادند، بعضی‌ها جان ندادند اما آماده فدا کردن جان خود برای این خاک بودند. این استاد دانشگاه در ادامه خاطرنشان کرد: به خاطر اینکه ایران برای ایرانی‌ها مقدس است، خاکش و مرزهایش مقدس است، تجاوز به این سرزمین یکی از بدترین گناهان نزد ایرانی‌ها محسوب می‌شود. تجاوز کردن به ایران از بزرگ‌ترین گناهان ممکن است و برای همین هر کس که به این سرزمین تجاوز می‌کند، نفرین می‌شود. اسکندر در ادبیات ما «اسکندر گجستک» یعنی نفرین شده است. گرچه برخی اسکندر را تطهیر می‌کردند و برایش «اسکندرنامه» نوشته‌اند اما آن ایرانیان آگاه و وطن‌دوست

بهمن نامور مطلق با تأکید بر اینکه ایران سرزمین مقدسی برای ایرانیان است می‌گوید: به‌خاطر اینکه خاک این سرزمین مقدس است، یکی از بدترین گناهان نزد ایرانی‌ها، تجاوز به این سرزمین است.

این استاد دانشگاه و اسطوره‌شناس اظهار کرد: زمانی که جنگ آغاز می‌شود چند عرصه در نبرد باز می‌شود؛ یکی سلحشوران، پهلوانان و جنگ‌آوران هستند که کار آن‌ها پاسداری از مرزها و پاسداری از امنیت مردمان و کشور است. دوم شهریاران یا رهبران هستند و کاری که انجام می‌دهند، رهبری معنوی مردم، نظم‌دادن و امیددادن به آن‌ها است. سوم پیشه‌وران هستند؛ کاری که وظیفه مردمان است، بیشتر حمایت کردن و منسجم بودن است.

او افزود: بر اساس دیدگاه اسطوره‌شناسی ژرژ دومزیل، جوامع هند و ایرانی و به‌طور کلی هندواروپایی سه طبقه دارند؛ شهریاران، جنگ‌آوران و پیشه‌وران (مردم) که هر کدام وظایفی دارند و باید آن را انجام بدهند. تاریخ ما و اسطوره‌شناسی ما در طول زمان طولانی برای وظایف این طبقات، یک‌سری الگو پیش نهاد داده و تربیت کرده است. این الگوها را اسطوره می‌خوانیم؛ در واقع اسطوره‌ها، الگوهایی هستند که در طول زمان و در عرصه اجتماعی بازتولید و تکثیر می‌شوند و مردم با تقلید و گره‌برداری از آن‌ها می‌توانند کارهای اصلی خود را انجام دهند.

نامور مطلق با بیان اینکه ایرانیان هم اسطوره‌های پیشاتاریخی دارند و هم اسطوره‌های تاریخی، تصریح کرد: اسطوره‌های پیشاتاریخی، اسطوره‌هایی هستند که مرجعیت تاریخی برای آن‌ها نداریم، اما در کتاب‌های کهن ما مثل «اوستا» و «بندش» یا کتاب‌های حماسی و روایت‌های پهلوی آمده‌اند.

«آرش» یکی از اسطوره‌های پیشاتاریخی ماست که جانش را برای صیانت و پاسداری

از مرزهای ایران زمین می‌دهد.

او سپس گفت: در دوره پادشاهی منوچهر، زمانی که ایرانی‌ها توسط افراسیاب محاصره می‌شوند، با پادرمیانی سپندارمذ قرار می‌شود یک

ارسطو خوش رزم . مسعود شریف
محسن آوری . داوود فتحعلی بیگی
مهرداد نیک‌نام . حسین قزلباش
پوریا منجزی . فریبا آذرشب
کاوه دارابی

محصول
بنیاد سینمایی فارابی
و سازمان سینمایی سوریه

پخش از
شبکه ۱

خرید بلیت آنلاین از سامانه:

گشت

نامزد ۸ سمیرغ بلورین
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
رئیس هیئت مدیره
از هیئت مدیره هیئت مدیره
فرمانده

طیج اعدا

نویسنده و کارگردان: بهروز افخمی
تهیه‌کننده: علی شیرمحمدی
بهروز افخمی